

บทวิจารณ์หนังสือ

ดร.สุรมน จันทรเจริญ

ชื่อหนังสือ	ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: การแปลงวิสัยทัศน์สู่ความจริง
ผู้แต่ง:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ นนทชาธรณ์
ปีที่พิมพ์:	2561
สำนักพิมพ์:	ศูนย์ผู้นำธุรกิจเพื่อสังคม
หน้า:	552
ราคา	480 บาท
ISBN	978-616-278-431-6

ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: การแปลงวิสัยทัศน์สู่ความจริง เป็นตำราเล่มแรกของ ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ หรือภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษคือ Strategic Leadership ซึ่งผู้แต่งได้ทำการรวบรวมความหมายและผลงานทางด้านภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์มาอย่างครบถ้วน และด้วยผู้แต่งสำเร็จการศึกษาปริญญาเอกด้วยคุณวุฒิในหนังสือเรื่อง Strategic Leadership and Organizational Effectiveness จึงนับว่าผู้แต่งเป็นผู้รู้ทางด้านภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์เป็นอย่างดี

ตำราเล่มนี้ยังใช้เวลาในการประพันธ์ 5 ปี และอยู่ในความคิดของผู้แต่งที่ได้รวบรวมเอกสาร ประสบการณ์ การสอนวิชาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และการเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านบริหารไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง หลักสูตรนักยุทธศาสตร์ หลักสูตรผู้นำแห่งอนาคต และหลักสูตรวิทยาลัยเสนาธิการทหาร ซึ่งต้นกำเนิดของแนวคิดภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ที่มาจากวิทยาการทางทหาร ในด้านการศึกษาผู้แต่งสำเร็จการบริหารธุรกิจทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ส่วนระดับปริญญาเอกได้สำเร็จการศึกษาด้าน Development Administration จึงทำให้ผู้แต่งมีมุมมองที่รอบด้านอย่างครบถ้วน ครอบคลุม ของ

ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งพลเรือน ทหาร ภาครัฐและภาคเอกชน

ตำราเล่มนี้แบ่งเป็น 4 ภาคได้แก่ ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: แนวคิด ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: ตัวแบบ VISTA ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: สมรรถนะ และ ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: วิสัยทัศน์และความจริง

ภาคที่ 1 ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: แนวคิด มี 4 บทประกอบด้วย บทนำ: ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงขีดสุด ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ ปฏิบัติการของภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ และจริยธรรมของผู้นำทางยุทธศาสตร์

ภาคนี้เป็นการปูพื้นฐานด้วยความจำเป็นที่ต้องมีภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงขีดสุดของสภาพแวดล้อม การเปรียบเทียบระหว่างผู้นำกับผู้จัดการ ความหมายของภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ การปฏิบัติการของผู้นำทางยุทธศาสตร์ ตลอดจนมุมมองทางด้านจริยธรรมของผู้นำทางยุทธศาสตร์

ภาคที่ 2 ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: ตัวแบบ VISTA มี 7 บทประกอบด้วย วิสัยทัศน์ การวิสัยทัศน์ พันธกิจ สถาปัตยกรรมสังคม ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคม ความไว้วางใจ แนวร่วม

ภาคนี้เข้าแก่นของเรื่องคือ ตัวแบบ VISTA อันเป็นตัวย่อมาจาก Vision, Social Architecture, Trust และ Alignment ผู้แต่งได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ในด้านของความหมาย การทำงาน คุณสมบัติ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ความแตกต่างจากพันธกิจ ตลอดจนการวิสัยทัศน์ซึ่งประกอบด้วยการจัดการวิสัยทัศน์ การพัฒนาวิสัยทัศน์ และการนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติ

สถาปัตยกรรมสังคม ยังเป็นแนวคิดที่ใหม่มาก โดยเฉพาะในประเทศไทย ผู้แต่งได้รวบรวมเอกสารทางด้านนี้เป็นอย่างดี ผู้นำทางยุทธศาสตร์จะต้องเป็นสถาปนิกสังคมด้วย และยังคงมีความรับผิดชอบต่อสังคมหรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมไปพร้อมกัน

ส่วนความไว้วางใจผู้แต่งได้ให้ความหมายและความสำคัญ ผลของความไว้วางใจ ความไว้วางใจในตนเอง ความไว้วางใจที่ฉลาด และความไว้วางใจในดุลยภาพสำหรับแนวร่วม ผู้นำทางยุทธศาสตร์จะต้องมีความสามารถในการสร้างแนวร่วมกับตน ในบทนี้ได้กล่าวถึงยุคของแนวร่วม ระดับของแนวร่วม ประเภทของแนวร่วม องค์การที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ และวัตถุประสงค์และผลลัพธ์หลัก หรือ OKRs

ภาคที่ 3 ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: สมรรถนะ มี 3 บทประกอบด้วย การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ ผู้นำทางยุทธศาสตร์-การคิด ผู้นำทางยุทธศาสตร์-การนำการเปลี่ยนแปลง

การสื่อสารทางยุทธศาสตร์เป็นแนวคิดที่เริ่มจากวิทยาการทหารเพื่อใช้ในการรบ แต่ต่อมาได้นำไปใช้ใน

วงการภาคประชาสังคมที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ผู้นำทางยุทธศาสตร์กับการคิด เป็นการเสนอการคิด โยนิโสมนสิการ การคิดเชิงกลยุทธ์ และการคิดเชิงสถิติ ส่วนผู้นำทางยุทธศาสตร์กับการนำการเปลี่ยนแปลง ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลง การนำการเปลี่ยนแปลง หัวใจการเปลี่ยนแปลง และ Theory U การนำจากอนาคตที่ปรากฏ

ภาคที่ 4 ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์: วิสัยทัศน์และความจริง เป็นบทส่งท้าย: การแปลงวิสัยทัศน์สู่ความจริง

เนื้อหาในบทนี้เป็นการแสดงตัวแบบการแปลงวิสัยทัศน์สู่ความจริงประกอบด้วยตัวแบบ ViSTA และ Quartette Leadership หรือภาวะผู้นำจากอันประกอบด้วย strategic leadership, transformational leadership, socially responsible leadership และ visionary leadership โดยมีกลไกในการแปลงวิสัยทัศน์สู่ความจริงจากวิสัยทัศน์ไปสู่ความไว้วางใจและจากความไว้วางใจไปสู่การกระทำ

กล่าวโดยสรุป ผลงานชิ้นนี้เป็นความทุ่มเทของผู้แต่งในการนำเสนอ ภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ ที่รอบด้าน มีรายการเอกสารให้ค้นคว้าต่อมากมายและยังมีแบบสอบถามที่เคยใช้งานวิจัย เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์ ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคม และการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ ที่ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง